

ANGELČEK

6

VSEBINA k 6. številki: L.-F.: Pisma — Radivoj Rehar: Vprašanja (Pesem) — Matko Krevh: Moj mlin — Fr. Rojec: Gospodov dan (Igra) — Uganke, skrivalice in drugo — Rešitve v 5. številki.

Zagonetke v 4. številki Angelčka je prav rešil: Jug Franjo, Studenci pri Mariboru.

Zagonetke v 5. številki Angelčka so prav rešili: Jug Franjo, Studenci pri Mariboru; Lovro Jan, Arnšek Franjo, Rola Mihče, Godina Ferdo, Klenovšek Jožko, Oražem France, Rožman Anton, Pučko Hanzek, Cigan Jožko, Kanižar Ivo v Veržeju (rešilce za V in A na poseben list!); Klarič Lovže v Štorah pri Celju; Jožko, Dani in Mili Košir v Novem mestu; Helena Jereb v Bukovščici; Rajmund Prestovšek, Kajta Doroteja v Štorah; Vasilij Melik v Ljubljani; Trojar Marjan, Bernot Vinko in Ivan Markič, Avguštin Al., Brezovar Milan, Renčelj Miloško in Stare Jože v št. Vidu nad Ljubljano (zavod); Vladojka Rodič v Ljubljani; Marica Kramberger pri št. Lenartu v Slov. goricah; Ivanka in Marija Rozman v Štorah; Golob Olga, Klobučar Lizika, Rom Valerija, Bavdek Vlasta, Šuperger Ana, Kovač Milka, Gorjanc Matilda, Himmer Herta, Velenšek Stanislava, Grossmann Mařenka, Valenčak Zora in Micika, Guček Marta, Weiss Milica, Fanika Čmak, Štefka Križnik, Kraupner Marija, Kukovec Zlatka, Sivka Štefka, Dorn Bogomira, Kožuh Ana, Vuga Helena, Tertnik Vida, Gaber Ana, Arzenšek Emilija, Gajšek Štefka, Premšak Dagmar pri š. sestrah v Celju; Fava Monika, Bovha Ivica, Bračko Lea, Brežnik Ljudmila, Eler Frančiška, Hočevar Janda, Knez Minka, Pograjc Zofija, Praznik Kosenka, Rajh Stanka, Ropas Evgenija, Zabukovšek Nada; Hutter Karol, Svečnik pri Rakeku.

Izžrebana je Kajta Doroteja.

Vrtec s prilogo Angelček (10 številčk) stane za leto 1929/30
Din 22, Angelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Volc, stolni kanonik v Ljubljani,
Pred škofijo št. 8.

Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrtca in
Angelčka« v Ljubljani, Pred škofijo št. 8.

Naročnino sprejema »Uprava Vrtca in Angelčka« (dr. Jožef
Demšar) v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Čekovni račun
uprave št. 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

Beseda ugankarjem.

Še nekaj nasvetov tistim, ki nam pošiljajo uganke, s katerimi potem mi druge mučimo in pokorimo.

V mislih imam danes predvsem besedne uganke. Te uganke sestojе navadno iz posameznih besed, katerih prve, srednje črke ali tudi po več črk skupaj dajo kak pomenljiv izrek ali začetek pesmi ali ime pesnika, pisatelja, učenjaka. Imena imajo različna: črkovnice, zlogovnice, istopisnice, izpuščevalnice...

Kakšna imena izbirajmo?

Besede naj bodo redno samostalniki, le redko pridevniki ali zaimki in števniki — glagoli pa ne. Upam, da ste v slovnici toliko doma, da veste, kaj vsa ta imena pomenijo.

Kadar rabite zemljepisna imena, bodite posebno previdni. Lahko stavite v uganko imena mest in trgov, tudi imena župnij lahko — bo že reševalec segel po koledarju, če bo hotel — ali z imeni posameznih vasič, ki niso nikjer drugod znana kakor v vašem kraju, pa našim ugankarjem-reševalcem prizanašajte! Kako naj ti reveži vedo, da je na primer kje na Slovenskem vas Logaršče, Drbogaj in podobno? Isto je z rekami ali z gorami, podobno tudi s priimki. Poslužimo se lahko priimkov znanih pesnikov, pisateljev, glasbenikov, učenjakov, nikdar pa ne kar na kratko: med nami pogosten priimek. Kje naj recimo kdo ve, ali se mora ta priimek glasiti Hrast ali Strah?

In pa še nekaj: Varujte se v ugankah tudi vsakovrstnih tujih besedi, hočem reči: vzetih iz tujih jezikov, iz francoščine, nemščine, angleščine; pa tudi iz raznih slovanskih jezikov, ali kakor hočejo po novem imeti, iz raznih slovanskih narečij. S tem, da vpeljuješ tujke v uganke, pač pokažeš, da se ti učiš tujega jezika, za kar te moramo pohvaliti. Ali da bi radi tebe morali znati učenčki naših osnovnih šol francoščino ali italijanščino, pa vendar preveč zahtevaš. Saj se že tako naši ljubi prijatelji pa tudi prijateljice večkrat pritožujejo, da jim je ugankarski kotiček pretežak.

Mi bi pa radi videli, da bi jim bil v veselje. Zato bomo prihodnjič poskusili, da se ponižamo spet do teh naših trpečih ugankarjev.

J. L.

FEBRUAR ♦♦♦♦ ANGELČEK ♦♦♦♦ 1929/1930

L.-F.: Pisma.

DRAGA FRANCIKA!

GOTOVO si spet huda name, ker me ni bilo za božične praznike? Pa sem kašljala tudi jaz in mama so rekli, da se bom prehladila do kraja, če grem. Res bi bila rada pri vaši polnočnici in še najrajši bi bila gledala Janka, kako se postavlja z baklo. Pa je vse vzel kašelj.

Kak čaj pa pijete pri vas? Menda vendar lipovega in ne ruskega? Nič boljšega ni zoper prehlad kakor lipov čaj z medom in mlekom. In oboje imate doma ter vas nič ne stane. Mi tukaj pa oboje kupujemo. Kako je šele dober ta čaj, če prevreš v njem malo kislega jabolka (na $\frac{1}{4}$ litra kropa $\frac{1}{4}$ jabolka).

Tona naj pa le ostane tonasta. Tudi jaz je ne pogledam več. Kaj bo zaničevala narodno nošo, ki je našemu kraju in stanu tako primerna! Šivilja sešije res rajši moderno navlako, ker ji dajeta pošten modre in lepo nabrano krilo več dela. Starši pa že ne bodo ugovarjali krasni misli vaše gospodične učiteljice, saj je narodna obleka nekaj trajnega, moda se pa me-

njuje vsako luno. Vsa čast torej vaši gospodični, ki se je zavzela za to, saj so ravno naše vezenine tako lepe, da so obudile na razstavi na Holandskem veliko zanimanje in veliko jih je šlo v denar. Na našem jugu se nosi ženski svet po kmetih še vseskozi po narodno in je čudovito lepo. No, res bi rada videla vašo procesijo, dasi imamo tu v mestu večkrat priliko videti zelo lepe stare noše.

Zdaj pa k ostriženkam! Sicer se je »striženje na poba« že precej uneslo: naši frizerji tožijo, da imajo že mnogo manj dela. Šolske deklice se že spet ponasajo z dolgimi kitami, ostriženke imajo pa lase, kolikor so jim že spet porastli, proste po hrbtu. Seveda jih je pa še dosti, ki so ostrižene »na fanta«, pa tudi to bo minilo — marsikateri v žalost, ker ne bo več prišla do dolgih lās. Kakor hitro se bo modni veter sprevrgel na dolge lase, si bodo kratkolaske kite kupovale in pod njimi zakrivale svoje kratke repke. Frizer Marcel v Parizu pravi, da bo držala moda »na fanta« samo še par let in potem pridejo spet dolge kite, kakor pride dež za solncem. Španjolke imajo izredno lepe in dolge lase in jih niso žrtvovale modi. Ali ni to neko znamenje suženjstva, da ženska žrtvuje svoj najlepši vnanji okras prismojeni modi? Dolgi lasje so ženski v kras — je baje trdil celo strogi apostol Pavel.

Pristriženi lasje pa tudi niso nič tako novega in našemu času potrebnega in primernega, kakor nekateri trdijo. Taka moda se je pojavila že v najstarejših časih. Asirke, Faraonove hčere, Rimljanke so že nosile lase na kratko. V srednjem veku, za časa francoske revolucije in okoli srede preteklega stoletja se je tudi pojavila taka moda. Ni pa zavzela tiste čase splošnega obsega, kajti kmetje in rokodelci se niso smeli oprijeti v starih časih vsake nove mode: držali so se starih nazorov. Saj je pomenilo nekdanj ostriženje las suženjstvo in sramoto. Lase so ostrigli zloglasnim ženskam, jetnikom in galjotom. Še predlanskim je prišla policija na Tirolskem mlado ciganko in ji je po starem zakonu za potepuhe odstrigla lase do kože. Ciganka je bila članica nekega glasbenega

društva, pa je tožila policijo in zahtevala sto milijonov kron odškodnine za izgubo lâs — ker se ni mogla pokazati z ostriženo glavo pred ljudmi. Za enako vsoto je tožila lani nekega brivca v Gradcu mlada uradnica. Imela je dve krasni kiti rjavih lâs. Hotela je, da jo počese brivec »na valove«. Ta je pa šel in ji odstrigel dolgi kiti. Uradnica je zgubila z lasmi ženina in — službo. Bolj moder je bil pa brivec v Parizu, od katerega je zahtevala žena Maharadže (vladarja) iz Nepala, naj ji odstriže čudovito dolge lase. Ta je pa kneginji pojasnil, da bi trpela škoda njena lepota in jo je počesal tako, kakor da ima kratke lase. Marsikatero dekcle se je bridko jokalo, ker se je dala ostriči in ni več poznala sama sebe. Neka deklica na Francoskem je skočila radi tega v vodo. Neki oče se je obesil, ker ni mogel gledati svojih ostriženih hčerá; marsikateri ženin je zapustil ostriženko in neki mož se je ustrelil, ker si je žena odstrigla lase. Na Angleškem je bilo pa zaradi te neumljive neokusnosti že obilo ločitev zakonov. Lasje, dolgi in lepo oviti okoli glave ali v kitah po hrbtu, dajo ženski neki poseben čar. Lasje tudi zakrijejo marsikak nedostatek lepote v obliki glave in obraza. Zato niso kratki lasje za vsako glavo in za vsak obraz. Le podolgovatih, lepo črtanih obrazov ne pokvarijo kratki lasje; okroglim, širokim in močnoličnim obrazom pa sploh ne pristojta taka frizura!

Odstriženje las pomeni tudi odpoved. Redovnica (pa niti vse) si da ostriči lase v znak, da se odpove posvetnosti. Ženam Špartankam so tudi odstrigli lase; na našem jugu je bila pa navada, da so odstrigli kito le dekletu, ki se je pregrešilo zoper dekliško poštenje.

Pravijo, da si pridobe žene in dekleta mnogo časa, ako si pristrižejo lase. Pa vidimo, da se ostrižene gospodične vsak časa češejo (še na ulici in v družbi!); če imaš pa lase lepo spletene, imaš ves dan mir. Izgovarjajo se tudi nekatere, da je taka česava bolj snažna. Pa odleti vsak čas kak las... Glave pa ne bodo nič bolj zdrave, kajti lasje varujejo glave prehlada. Pogosto striženje las tudi uničuje korenine in niso redki preroki, ki napovedujejo, da bodo

postale naše moderne ženske še plešaste, kakor so moški, in da jim bo jela z leti rasti brada, kar deloma že zdaj opazujemo.

Kratki lasje tudi potrebujejo več negovanja kakor dolgi, torej nič ne prihraniš s »fantom« ne na času ne na denarju. Ženska, ki hoče biti lepa, mora skoraj vsak dan k frizerju. Londonski slaščičarji se pritožujejo, da imajo po dvajset dinarjev od glave na dan škode, ker nosijo zdaj dame ta denar k frizerju, namesto k njim. Parižani se pa pritožujejo, da jih brivci zanemarjajo, ker plačujejo moški od britja samo šest frankov, ženska glava pa pride s pranjem, mazanjem, žganjem in česanjem na približno petdeset frankov. Na milijone denarja gre torej na leto za »fanta«, ki je — pravijo — tako praktičen.

Sicer je res, da so izjavili angleški tovarnarji, da je po tovarnah zdaj manj nesreč, ker ne morejo prijeti stroji ženskih delavk za dolge lase, in da imajo ženske po predilnicah bolj čiste glave. Nič ne rečemo zoper to, če je potreba. Tudi pri nalezljivih boleznih, pri hudem glavobolu, grintah ali drugih nesrečah v glavi je za čas dobro, da se odstrižejo dolgi lasje. Torej ne zaradi mode, ampak po zahtevi pameti.

Slovenska ali celó jugoslovanska pa taka ostrizena glava nikakor ni. Narodna noša in kratki lasje gredo skupaj kakor pest na oko. Naša narodna pesem govori vedno o dolgih dekliških kitah. Srbkinje, Hrvatice in ogrske Slovenke so se vedno ponašale z lepimi dolgimi lasmi. Dolge kite po ramenih so znak dekleta, žene si pa ovijejo ž njimi glavo ali jih pripnejo pod zatilnik. Primorke hodijo razoglave, z vencem opletenih kit. Pred štiridesetimi leti je videla avstrijska nadvojvodinja Valerija v Opatiji ženske izpod Učke in na ta način opletene. Kmalu je šel po svetu ta način opletanja pod nazivom »Valerie-Frisur«.

Lepi dolgi lasje so sicer ostali tudi v dobi striženja posebna lepota. Kdo ne občuduje dekleta-dolgo-laske, če je lepo spletena? Kdo se pa ozre na kmetih, kjer je še zdrav ljudski čut, za pristriženo revščino? Marsikatera igralka si je pridobila svojo slavo samo z lepimi lasmi, Filmovka Jane Clovnsohn je imela

pogodbo z ravnateljem filma, da zgubi polovico svoje plače, če si odreže polovico lās; če si jih da pa odstriči, zgubi službo. Angležinja Mac Cherson ima 213 cm dolge lase. Pa tudi na Slovenskem je še dosti deklet in žená, ki niso darovale modi svojih lepih lās. Samo v Ljubljani je več *gospâ*, ki imajo po 140 cm dolge. Pa tudi pri vas na deželi se dobe še dolgolasko, ki vzbujajo občudovanje. Oglej si na priloženi sliki mojo znanko iz novomeške okolice, če se ne postavi s svojo naglavno krasoto. To bogastvo dosega 160 cm.

Torej Francika moja: katera se ostriže še zdaj, ko ne gre več za prvo modo, nima ne slovenskega duha in tudi nima čuta za soglasje med svojo nošo in svojo glavo. Sicer pa: vsaka glava ima svojo pamet. Tvojo glavo pa že toliko poznam, da ne pojde slepo za opicami, ki morajo vse posnemati. In v tem prepričanju te pristrčno pozdravi tvoja sestrična

Dragica.

Radivoj Rehar: Vprašanja.

*Kje prelepe so cvetice,
ki spomladi so cvetele?*

*V ostrem mrazu, v hudi zimi
zmrznile so, ovenele.*

*Kje so ptičice krilate,
ki polnile vse so gaje?*

*Odletele daleč, daleč
v južne so, topléjše kraje!*

*Kje je solnce, toplo solnce,
ki vsak dan nam je svetilo?*

*Žalostno vsled zime hude
za oblake se je skrilo!*

Matko Krevh: Moj mlin.

(Vesela zgodba z žalostnim koncem.)

STRIC ima v naslednji povesti poleg mlina in mene glavno vlogo. Zato mi ne zamerite, mladi čitatelji, če zapišem nekaj pripomb o stricih. Strici so trojne vrste: dobri strici ali stričeki, hudi strici in vražji stric. Vražji stric je k sreči samo eden: tako se imenuje namreč osatu podobna rastlina, ki ni s človekom v nobenem krvnem sorodstvu, kvečjemu, če se zbodeš ob njem do krvi.

Hudih stricev se bojimo in jim nagajamo, kjer le moremo, ker nam itak nič ne dajo. Lasati in ušesa nategovati znajo pa mojstrsko. Zato smo previdni v njihovi bližini; a objestni, kadar nas ne morejo uloviti ali doseči s svojo kruto roko. Prav jim je, zakaj so pa taki! Popolnoma zaslužijo pridevek: hudi strici.

Dobri strici — ali na kratko: stričeki — so pa zlata vredni, posebno, če ga nam kaj dajo. Ker je pa v naši sicer lepi in bogati domovini malo zlata, ki bi ga videli, še manj pa imeli, smo zadovoljni tudi z drugimi dobrotami, ki nam jih delé strici. Najboljši barometer za dobrote stričekov je naš želodec. Sploh so našim želodcem dobri strici krvavo potrebni. Ako ima pa kdo strica celó v Ameriki, in je ta stric samec ter bogat, pa si nekega dne izmisli, da umre, pravimo takemu nečaku-dediču, da je rojen pod srečno zvezdo.

Jaz za svojo osebo sem imel že zvrhano kripo stricev, a nobenega v Ameriki; torej nisem rojen pod srečno zvezdo. Vkljub temu ljubim še zdaj edinega strica, ki je ostal pri življenju, ker je res dober striček, četudi sem svoje dni v tistih razposajenih otroških letih včasih dvomil o tem.

Glejte, tu se pa začenja moja zgodba o mlinu.

Lahko rečem, da sem vse svoje mladostno življenje in počitniško veselje preživel pri stricu. Vsi smo bili kakor ena družina. Zato sem tudi v svojem otroškem kraljestvu gospodaril neomejeno. Mislil sem, da je vse moje, da se vse suče okrog mene in da so vsi ustvarjeni le zato, da meni strežejo. Dobro, pre-dobro se mi je godilo.

Skozi naše dvorišče teče voda v korito, od tam pa mimo hiše po sadonosniku, kjer končno zgine v travi. Potrebna je pri nas ta napeljava vode, ker je svet peščen in zato brez zadostne mokrote. Voda bi pa malo koristila, če bi tekla kar skozi sadonosnik, ne da bi ga namakala v presledkih. Zato je razpeljal moj stric vodo iz glavne drage ali struge po stranskih dragicah. Skrbno je pazil, da se ni katera draga zadelala s peskom ali kamenjem. Vsak teden je stopal z motiko tik drage ter popravljaj in prekopaval, kjer je bilo potrebno. Za sadonosnik mu je bilo in za travo, ki jo je polagal svežo kravam, da so boljše molzle. Kaj je mislil stric z besedami: Krava molze pri gobcu — jaz dolgo nisem mogel razumeti. Saj sem dobro opazoval krave, ko so se pasle in ko so prežvekovale. Nikoli pa nisem videl, da bi jim teklo mleko iz gobca.

Stric je torej mislil na krmo, ki rase po travnikih in sadonosnikih. In je imel prav. Zato je tudi vestno skrbel, da je voda pravilno namakala sadonosnik. Ne tako pa — jaz. Ne vem, kdaj se je vzbudil v meni talent za mlinarja oziroma za tesarja, ali kakor se že pravi takemu rokodelcu, ki postavlja mline.

Strica sem opazoval, ko je korakal z motiko v rokah ob dragi gor in dol. Radoveden, kaj stricu ob potoku tako ugaja, sem začel stikati tudi jaz tam okrog. Bosopetnikom, kakršni ste visoko čislani čitatelji »Vrtca« in »Angelčka«, je nad vse prijetna zabava to, če morejo capljati in burlati po hladni vodi. Zavidajo lahko mestni otroci podeželske za to veselje. Ej, kako je prijetno in veselo, ko škropi voda na vse strani! Kaj zato, če se zmočijo hlačke — saj se posušijo v solncu. Radi tega ni treba takoj domov, da ne bi atek ali mama zapazili mokrih hlačk ter jih začeli sušiti na kak drug način.

Zavihal sem si torej tudi jaz hlačke, desno hlačnico višje nego levo, pa hajdi v vodo! Kaj zato, če se je skalila, saj ni bilo ribic v njej. Žabice so mi bile pa za to celo hvaležne, ker jim je vseeno, kakšna je voda.

Ob spodnjem koncu drage stoji še zdaj hruška, dobro znana vsem tamošnjim sladkosnedežem. Ta hruška je stegala svojo debelo korenino čez drago tako, da je morala voda teči čez njo. Ko bi se stricu hruška ne bila smilila, bi ji bil že zdavnaj odsekal tisto korenino. Pustil jo je pa rajši, da je tekla voda čez njo, tvoreč majhen slap. Ob tej hruški sem preživel jaz zlate urice. Vsedel sem se tik hruške, stegnil noge in voda, razgreta od solnca, jih je prijazno božala in umivala. Umivala? I no — ali ste že kdaj videli porednega šolarja, ki je imel noge bele? Če niso marogasto črne kakor parkljev rep — zaprašene in blatne so gotovo. Celo apostoli so imeli zaprašene noge, saj jim jih je moral umivati sam Gospod Jezus pred zadnjo večerjo. Pa bi kdo bosim dečkom kaj takega zameril?

Ko sem nekega dne spet bingljajal z nogami in jih stegal pod slap, mi je nenadoma prišlo na misel, da bi se dal pod tem slapom postaviti mlin, kakršnega je imel sosedov Pavle. Kar za malo se mi je zdelo, da se nisem že prej na to spomnil. Kje bi pač mogel najti primernejši in pripravnejši prostor, kakor je bil tu pod hruško? Niti žleba ni bilo treba. — Kaj bi pravil? Z žlebom je vedno križ; nikoli ne miruje, kakor bi ga nevidna moč — morda celo kak škra-teljček — potiskala sem in tja. Brž sem krenil v drvarnico, kjer je bila nakopičena cela grmada skodel, deščic in druge lesene ropotije. Poiskal sem si primeren les, izposodil si od očeta — brez dovoljenja — sveder, žago in sekirico ter se spravil na delo. V pičli uri mi je bil mlin izgotovljen.

Nočem se hvaliti, ker nimam nobenega obrtnega lista niti pomočniškega spričevala, vendar pribijem, da je bil mlin še precej dobro narejen, četudi je bil to moj prvi izdelek te vrste. Mislil sem seveda tudi na stope, pa sem se premislil, ker sem se do takrat dvakrat dobro urezal.

Zdaj pa z mlinom pod slap! Čvižle — kakor imenujemo pri nas dve palčici s postranskima vejama — sem kmalu našel. Vtaknil sem ju v zemljo, položil v precep mlin in — o radost, o mladost! — kolo se je

začelo vrteti — moj mlin je mlel, mlel, mlel... Kdo bi mogel popisati moje veselje, mojo srečo! Preždel sem potem ob njem ves čas tja do trde noči. Nisem se mogel nagledati svojega mlina, ki se je tako veselo, razposajeno vrtel. Pozabil sem na dom, na jed, na starše in na vse... Mlin je bil moja sreča, moj raj.

Zvečer sem mlin skrbno shranil. Še ponoči v sanjah sem mlel. — Zjutraj sem ga zarana spet za-

nesel pod slap, zakaj »sosedje so pripeljali že mnogo zrnja v mlin«, kakor sem govoril sam s seboj.

Tako sem mlel že teden dni. Bili so pa tisti dnevi dokaj sušni, zato je začela tudi voda v dragi usihati. Nič ni mučnejšega in nerodnejšega za mlinarja, kakor če začne primanjkovati vode. V tak mučen položaj sem prišel tudi jaz. Kaj zdaj? V duhu sem videl vse polno vreč nezmetega zrnja, sosodje so priganjali — mlin je pa šel po polževo. Enkrat okoli... pa še enkrat okoli... pa še enkrat okoli... Kdo naj ob takih razmerah vzdrži? Zamišljen sem hodil ob vodi gor in dol.

Kar naenkrat mi šine rešilna misel v glavo. Glej, koliko vode gre pa v nič, ker je razpeljana po dragicah na vse strani! Ali ni to potrata? Kmalu bo dovolj vode! Le na delo! In zadelal sem s kamenjem in blatom vse postranske struge. Voda je res vsa pri-tekla na moj mlin, ki se je veselo vrtel kakor ob dnevih deževja: šek-šek, šek-šek, šek-šek... Rešen sem bil težke skrbi. »Sosedovi« sem obljubil, da bom zmlél žito ob pravem času.

Ko bi ne bilo strica!

Stricu — kdo bi ga razumel! — nikakor ni bilo prav, da sem napeljal vso vodo na svoj mlin. Že drugega dne ga je zaneslo — kdo ve kaj! — k vodi, kjer je brž opazil mojo regulacijo drage. Videl ga k sreči nisem, vem pa dobro, da je namršil obrvi, nasršil se ter jezno zagodrnjal: »Presneti Matiček-kozliček, kaj mi je spet naredil! Ha, natreskal ga bom, da bo skakal kot žoga.« Ob hruški je zapazil moj nesrečni mlin... Neusmiljeno ga je pograbil in ga je zagnal daleč v grmovje onkraj sadonosnika. Jeseni, ko je padlo listje, smo našli tam njegovo okostje. A to mu še ni zadostovalo. Ulomil si je šibo v jelševem grmu ter se skrila za hruško, računajoč, da se mlinar kmalu vrne v mlin pogledat, kako se melje. Ni se uračunal. Mlinar — ki sem bil seveda jaz — se je res kmalu vrnil in ni manjkalo veliko, da ni prinesel stricu v mlin. Pa se je zgodilo nekaj, kar mlinarja še zdaj neizrečeno veseli. Stricu se je menda moka pokadila v nos, da je moral kihniti z glasnim »hapsi!« tako močno, da je odmevalo od sosedovega gozda. Izdal se je — ha-ha-ha! Njegove hudobne namene — mar ne — sem jaz takoj uganil ter jo ulil mimo hiše po cesti proti sosеду. Toliko sem se še ozrl, da sem videl strica, kako jo je ubiral za meno. Ko je pa uvidel, da me ne more dohiteti, se je ustavil in mi zagrozil s šibo, rekoč: »Čakaj, mrcina, saj prideva še skup!«

In sva res prišla še skup — pa šele čez tri ure. Ko sem se čutil varnega pred preganjanjem stričevim, sem se vlegel v travo in zaspal. Zbudil me je glad. Počasi sem se približal domu. Na tihem sem upal,

da se je stričeva jeza že poglobila in da je stric že pozabil na moj mlin. Pred hramom smo imeli čebelnjak. Čebelnjaka sem se jaz izogibal zaradi čebelnih žel. Kdo bi se ne? Takrat pa sem se vlegel na trato pred čebelnjakom, podprl si z rokami glavo ter se zagledal v panje tako živo, da nisem zapazil nevarnosti, ki se mi je približevala. Stric se je priplazil do mene kakor tiger in začel lop, lop, lop! po tistem delu telesa, na katerem sedimo. Kar vrglo me je v zrak, stric me je seveda prestregel, da je še bolj padalo. Vse prošnje, vse solze in obljube niso nič pomagale. Stric je svojo strašno grožnjo spolnil natanko, da bolj ni bilo mogoče. Mlina od tedaj nisem delal več.

Takrat sem bil prepričan, da na vsem svetu ni bolj hudobnega strica od mojega. Zdaj čez leta sem pa prepričan, da ga ni boljšega.

Fr. Rojec: Gospodov dan.

Mladinska igra v enem dejanju.

(Konec.)

Deseti prizor.

Kakor prej brez Anice.

Minka (stopi k mizi, sede na klop, se nasloni z rokami na mizo in začne jokati. Med jokom vzdihne): Oh — kako — sem jaz — nesrečna!

Lenka (jo sočutno gleda): Ali ti je hudo, Minka, ker ne moreš še ti v Ljubljano?

Minka (dvigne glavo in si briše solzne oči): Kajpada mi je; težko mi je pa tudi zaradi tega, ker imate take troške in skrbi z menoj!

Lenka: Zavoljo tega si ne delaj težkega srca! Ako je nam Bog nekaj vzel z boleznijo, pa nam že kje drugje povrne na drug način. Zavoljo tega bodi le mirna!

Jožko (stopi bliže): Nič ne jokaj, Minka! Bom pa jaz šel služiti za pastirja. Kar bom prislužil, bom dal vse tebi, da boš mogla še ti v Ljubljano v šolo!

Lenka (ga pomilovalno pogleda): Revček, kaj si boš pa mogel prislužiti! Še za hrano in obleko komaj! Ali misliš, da so tako poceni ljubljanske šole? Te stanejo mnogo denarja.

Jožko (žalostno povesi glavo): Če je tako, potem pa že ne bo nič z Minkinim šolanjem.

Lenka: Nič ne bo, nič! Je že tako na svetu. Malo ljudi je tukaj tako srečnih, da bi se jim spolnila vsaka želja.

Minka (se zravna pokonci): Oh, zakaj moramo biti pa tako revni ravno pri nas!

Lenka: Otroka moja, vidva še premalo poznata svet in se prištevata med največje nesrečneže, ker ne moreta z otroki naših bogatih kmetov. Toda vedita, da je okrog po svetu brez števila otrok, ki se jim godi še mnogo mnogo huje. Nimajo svojega doma, so brez staršev ali pa so njih očetje nepoboljšljivi pijanci in uboge male siromačke še *neusmiljeno pretepajo, kadar jih lačni in raztrgani prosijo za hrano in obleko.*

Minka: Pri nas res nimamo takih nadlog in takega trpljenja, ker imamo lasten dom ter dobrega in skrbnega očeta.

Lenka: Tako je! Stradati nam tudi ni treba, in ako Bog da zdravje, si bomo še tudi lahko prikupili kaj posestva, ko bosta vidva odrasla in nama z očetom pomagala pri delu.

Jožko: Pa vendar bi bilo lahko na svetu mnogo drugače in boljše, kakor je!

Lenka: To je gotovo. A če ni, pa ni!

Enajsti prizor.

Kakor prej ter Martin in Anton.

Martin (v gosposki obleki, ima gosto rjavo brado, na roki mu visi dolg površnik. Vstopi, se odkrije in postoji pri vratih): Dobro jutro vsem skupaj!

Anton (s klobukom na glavi vstopi takoj za Martinom in se ustavi poleg njega. Na ustnih se mu ziblje zadovoljen nasmeh).

Drugi (osuplo gledajo Martina): Bog ga daj! Dobro jutro, gospod!

Martin (se smehlja): No, ali me nobeden ne spozna?

Jožko (stopi boječe k materi in dvigne roko proti Martinu, kakor v šoli proti učitelju): Jaz, jaz!

Anton: No, Jožko, kdo je ta gospod?

Jožko (pogumno): Kristus!

Drugi (se glasno zasmeyejo).

Anton: Glej ga! Kako ti pride kaj takega na misel! To je moj brat in tvoj stric Martin, ki se je zdaj vrnil zdrav in srečen iz daljnih tujih dežel!

Lenka (veselo iznenadena): Oh no! Glej ga, saj je res Martin! (Stopi k njemu in mu poda roko.) Pozdravljen, ljubi svak! No, si vendar spet v domačem kraju! Kdo bi te spoznal, ko si se tako spremenil! Ko si zapustil dom, si bil še šibak kmečki fant, zdaj si pa tak postaven in bradat gospod! Oh sedi, sedi!

Martin (sede): I, dolgo je že od tistega časa!

Lenka: Mislim, da je že kakih dvajset let.

Martin: Dà, dvajset let že letos spomladi!

Lenka: Jej, jej! Zdaj si pa spet doma! Kod vse si hodil in kako se ti je godilo po svetu v teh dolgih letih?

Martin: Obhodil sem skoro pol sveta. Spočetka mi je šlo seveda trdo; potem pa, ko sem se naučil jezikov, sem imel pa srečo in zdaj se nisem vrnil praznih rok. Mnogo mojih reči še pride za menoj po železnici in pošti.

Lenka: No, pozna se ti, da nisi v stiskah. Oh, s čim naj ti brž postrežem?

Martin: Malo potrpi! Nisem potreben. Zdaj bi prej rad poznal še vaša dva mala. (Stopi k Minki in ji poda roko.) Ti si Minka, kajne!

Minka (se posmehlja): Dà, striček! Zelo sem vesela, da vas vendar enkrat vidim. Vsak dan sem molila, da se srečno vrnete.

Martin: Bog te je uslišal. Moja sreča pa tudi tebi ne bo v škodo. (Ji položi roko na glavo.) Ubožica! Bila si hudo bolna. Vse mi je povedal že oče iz cerkve gredé. Hvala Bogu, da si prestala bolezen! Kmalu boš spet popolnoma zdrava. (Odloži površnik in se obrne proti Jožku.) Kaj pa je s teboj? Čvrst fant si!

Jožko (pogleda v tla in se ne upa k stricu).

Lenka (ga porine proti Martinu): Vidiš ga, gumpca! Daj roko stricu, saj veš, kako se mora —

Martin (ga prime za roko in potegne k sebi): Nič se me ne boj, saj nisem hud! Jožko, kar naravnost mi povej, zakaj si me pa prej imenoval Kristusa?

Anton, Lenka (sedeta v bližini mize na klop).

Jožko (pogleda strica v obraz): Zato, ker ste mu popolnoma podobni.

Martin: Ali si Kristusa že videl?

Jožko: Že, v sanjah. Bil je prav tako velik in imel je prav tako brado kakor vi, stric. Prišel je k nam v hišo kakor popotnik in potem je kar naenkrat zginil.

Martin (ga prime za glavo): Jožko, iz tebe postane še kaj posebnega. Videl si mojo podobo v sanjah, preden je še mogel kdo slutiti, da sem na potu v domovino.

Anton: Ali misliš, da je res tebe videl v sanjah?

Martin: Koga pa drugega! Takih slučajev se je že več pripetilo, a le redki so, ki imajo take duševne posebnosti.

Lenka (sklepa roke): To pa res niso vsakdanje reči!

Martin: Škoda bi bilo za tako glavico, ko bi stikala le po grmovju in kamenju za krayami in kozami! V ljubljanske šole pojdeš in če boš priden, boš lahko nekoč še v čast in ponos vsej tukajšnji okolici in morda še tudi vsemu slovenskemu narodu!

Lenka: Moj Bog, Jožko, ali slišiš, kaj te čaka?!

Jožko: Slišim in rad se bom učil. Toda drugače ne grem od doma, če ne gre z menoj tudi Minka. Slišal bi jo noter v Ljubljano, kako bi ubožica jokala, ako bi tudi ona ne mogla z menoj, z Anico in s Tončko.

Martin: No, pojde pa še Minka, ako jo imaš tako rad! Za poplačilo troškov bom že jaz skrbel.

Minka (presrečna, plane k Martinu in ga objame): O striček, moj dragi striček, Bog vam tisočkrat povrni vašo dobroto! (Mu poljubi roko.) Oj, kako ste dobrotljivi, kako blagi!

Lenka, Anton (ganjena gledata ta prizor in si brišeta solze veselja).

Dvanajsti prizor.

Kakor prej in kramarica.

Kramarica (vstopi): No, vsem dobro jutro! Ali zdaj ste pa doma!

Anton (jo pogleda po strani): Dobro jutro, žena! Česa želite?

Kramarica: No, kramarica sem, pri maši sem bila, a za ta čas sem tukaj-le (pokaže) shranila svoje blago. Saj menda ne boste hudi zaradi tega?

Anton: Bog varuj! Nič ni bilo napoti nikomur!

Lenka (pogleda kramarico): O kramarica, medve se pa že poznaval! No, kako je že kaj?

Kramarica: Ej, tako je, tako, da se živi, čeprav težko! (Gleda Martina.) Obisk imate. (Bolj po tihem.) Ali je vaš znanec ali sorodnik?

Lenka (se zadovoljno smehlja): To je naš stric Martin, ki je prišel iz tujine!

Kramarica: No — ali res? Ah, to je veselje! Gotovo ima gospod rad tudi otroka. Znabiti bi jima rad še kaj kupil, če bi videl moje lepe reči.

Martin (se obrne proti kramarici): Kaj pa imate, žena? Ali je kaj prida vaša roba?

Kramarica (se hitro obrne, odgrne košaro, jo postavi na mizo, nato pa dvigne še koš na klop pri mizi. Med tem govori): O gospod, same lepe in najboljše reči! Le pogledjte, pa boste gotovo kaj izbrali! Povsod hvalijo in radi kupujejo od mene.

Martin (vstane, vzame iz žepa denarnico, iz te pa pest cekinov): Otroka, zdaj pa le izbirajta, četudi do golega oskubita to prodajalno! (Strese denar na mizo.) Tu je denar, ki bo plačal!

Jožko (stopi k materi in jo potegne za krilo, kakor bi ji hotel nekaj povedati po tihem).

Lenka (se pripogne k njemu): Kaj bi rad, Jožko?

Jožko (ji govori na uho bolj po tihem, vendar še tako glasno, da vsi slišijo): Vidite, mati, da so naš stric res Kristus! S cekini nam posipljejo mizo kakor oni popotnik, ki sem ga videl v sanjah!

Anton: Prav dobro si povedal, Jožko! Res, Kristus še vedno živi na svetu — v dobrih ljudeh.

Zagrinjalo.

Uganke, skrivalice in drugo.

Posetnica.
(Črtomir.)

SIMON ŠOPA

Kaj je ta mož?

Magičen kvadrat.
(A. Starec, Slatnik.)

17	18	19
20	21	22
23	24	25

Razvrsti te številke tako, da boš dobil vodoravno, navzgor, navzdol in v prekočnicah število: 63.

Črkovna podobnica.

ob *li* Uhl a 5'c I c'ez d

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista in se objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.

Rešitve v 5. številki.

Zlogovnica.

Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos! Koseski.

Odgovor na vprašanje.

1 kilogram.

Ura.

Veliki kazalec nam pokaže, da moramo vzeti vsak šesti oddelek. Začnemo pri »mi«; kar je že uporabljeno, ne štejemo več. Konec je v sredi ure. Dobimo: »Minuta enkrat izgubljena, ne vrne se ti več nobena!«